

# HMS-DATABLAD CRC MOTORSTARTER - AEROSOL

## 1. Identifikasjon av kjemikaliets og ansvarlig firma

Utgitt dato	12/02-2006
Kjemikaliets navn	CRC MOTORSTARTER - AEROSOL
Artikkelnr.	901620
EAN-nr.	5412386510090
Nobb-nr.	26798850
Deklarasjonsnr.	21171
Kjemikaliets bruksområde	Startgass.

### Importør

Firmanavn	PANVULK AS
Besøksadresse	Aslakveien 20, 0753 Oslo
Postadresse	Aslakveien 20
Postnr.	0753
Poststed	OSLO
Land	Norway
Telefon	22514800
Telefaks	22514801
E-post	thomas@panvulk.no
Hjemmeside	http://panvulk.no
Org. nr.	960967488
Kontaktperson	Thomas Eckhoff
Utarbeidet av	HSE Global AS, Mustadsvei 1A, 0283 Oslo.
Nødtelefon	Giftinformasjonen:telefon 22 59 13 00.

## 2. Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

CAS-nr.	EC-nr.	Komponentnavn	Innhold	Merking/klassifisering
60-29-7	200-467-2	Dietyler	10 - 30 vekt%	Xn,F+; R12, R19, R22, R66, R67
109-66-0	203-692-4	Pentan	10 - 30 vekt%	Xn,F+,N; R12, R51/53, R65, R66, R67
67-64-1	200-662-2	Aceton	5 - 10 vekt%	Xi,F; R11, R36, R66, R67
		Drivgass:		
74-98-6	200-827-9	Propan	30 - 60 vekt%	F+; R12

Kolonforklaring CAS-nr. = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- eller Elincsnnummer) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances; Ingrediensnavn = Navn iflg. stoffliste (stoffer som ikke står i stofflisten må oversettes hvis mulig). Innhold oppgitt i; %, %vkt/vkt, %vol/vkt, %vol/vol, mg/m3, ppb, ppm, vekt%, vol%

Symbolforklaringer T+ = Meget giftig, T = Giftig, C = Etsende, Xn = Helsekadelig, Xi = Irriterende, E = Eksplosiv, O = Oksiderende, F+ = Ekstremt brannfarlig, F = Meget brannfarlig, N = Miljøskadelig.

Komponentkommentarer Se seksjon 16 for forklaring av risikosetninger

## 3. Viktigste farenemomenter



Farebeskrivelse	Helse: Damp kan forårsake døsigheit og svimmelhet. Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud. Sikkerhet: Ekstremt brannfarlig. Kan danne eksplosive peroksider. Spraybokser - må ikke utsettes for temperaturer over 50°C. Miljø: Skadelig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
-----------------	---

#### 4. Førstehjelpstiltak

Generelt	Flytt straks den skadede fra eksponeringskilden. Vanlig førstehjelp, ro, varme og frisk luft. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Innånding	Flytt straks den eksponerte til frisk luft.
Hudkontakt	Vask huden med såpe og vann.
Øyekontakt	Skyll straks øyet med mye vann mens øyelokket løftes. Fortsett å skylle i minst 15 minutter. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Svelging	Svelging er lite sannsynlig da produktet er i en aerosolboks.

#### 5. Tiltak ved brannslukning

Passende brannslukningsmiddel	Brann kan slukkes med: Vanndusj, -tåke eller -dis. Skum. Karbondioksid (CO <sub>2</sub> ). Pulver.
Brann- og eksplosjonsfarer	Damper er tyngre enn luft og kan bre seg langs bakken til tennkilder. Aerosolbokser kan eksplodere i tilfelle brann.
Brannslukningsmetoder	Flytt beholdere fra brannstedet hvis det er mulig uten risiko. Flammeutsatte beholdere kjøles med vann inntil alle brannsteder er slukket.
Personlig verneutstyr	Brannpersonell som utsettes for forbrenningsgasser/spaltningsprodukter, skal ha lufttilført åndedrettsvern.
Annen informasjon	Forbrenningsprodukter: Ved brann eller høy temperatur dannes: Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO <sub>2</sub> ).

#### 6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Benytt nødvendig verneutstyr - se seksjon 8.
Metoder til opprydding og rengjøring	Slukk alle tennkilder. Unngå gnister, flammer, røyking og varme. Ventiler godt. Mindre rester tas opp med absorberende materiale. La fordampe i avtrekk eller friluft.

#### 7. Håndtering og oppbevaring

Håndtering	Unngå innånding av aerosoltåke. Unngå søl, hud- og øyekontakt. Unngå oppvarming, gnist og åpen ild. Ikke spray mot åpen flamme eller hvitglødende materiale.
Oppbevaring	Spraybokser: Må ikke utsettes for direkte sollys eller temp. >50°C.

#### 8. Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

##### Administrative normer

CAS-nr.	EC-nr.	Komponentnavn	8 t. normverdi	ppm/mg/m <sup>3</sup>	Kort normverdi	ppm/mg/m <sup>3</sup>	Norm år
60-29-7	200-467-2	Dietyleter	600	mg/m <sup>3</sup>			2003
109-66-0	203-692-4	Pentan	750	mg/m <sup>3</sup>			2003
67-64-1	200-662-2	Aceton	295	mg/m <sup>3</sup>			2003
74-98-6	200-827-9	Propan	900	mg/m <sup>3</sup>			2003

##### Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på	Prosessforhold: Bruk prosess-kontroll for ikke å overskride 'Administrative
-------------------------------	---

arbeidsplassen	normer for forurensning i arbeidsatmosfære'. Konsentrasjonen av luftforurensningene skal holdes så langt under de angitte normene som mulig. Unødig påvirkning skal unngås og forholdene skal være forsvarlige. Etabler stasjon for øyeskylling nær arbeidssted.  Ventilasjon: Sørg for god ventilasjon.
Åndedrettsvern	Ved arbeidsoperasjoner som utvikler støv eller tåke (aerosol), brukes åndedrettsvern med kombinasjonsfilter (støvfilter og gassfilter). Maske med kombinasjonsfilter BRUN A og P2-filter (organiske gasser/damper og helsefarlig støv eller aerosoler).
Håndvern	Bruk vernehansker av: Polyvinylalkohol (PVA). PTFE (teflon). Bruk flerlagshansker (f.eks. 4H). Barricade.
Øyevern	Ved fare for sprut, bruk godkjente vernebriller.
Annet hudvern enn håndvern	Bruk verneklær etter behov.
Annen informasjon	Hygieniske rutiner: Vask huden ved slutten av hvert skift og før spising, røyking og bruk av toalett.

## 9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Aerosol.
Lukt	Eter.
Farge	Fargeløs.
Løselighetsbeskrivelse	Lite oppløselig i vann.
Relativ tetthet	<b>Verdi:</b> 0.607 (g/ml) <b>Kommentarer:</b> Temperatur (°C): 20
Smeltepunkt/smeltepunktintervall	<b>Verdi:</b> < -50 °C
Flammepunkt	<b>Verdi:</b> < 0 °C <b>Testmetode:</b> Metode: Ikke angitt.
Eksplorative egenskaper	<b>Nedre eksplosjonsgrense m/enhet:</b> 1.4 % <b>Øvre eksplosjonsgrense m/enhet:</b> 36 %
Selvantennelighet	<b>Verdi:</b> 160 °C
Damptetthet	<b>Verdi:</b> > 1 <b>Referanse-gass:</b> (luft=1)

## 10. Stabilitet og reaktivitet

Forhold som skal unngås	Unngå: Varme, gnister, flamme.
Materialer som skal unngås	Unngå kontakt med sterke oksidasjonsmidler.
Farlige spaltningsprodukter	Det forventes ikke at det dannes farlige spaltningsprodukter ved normal oppbevaring.
Stabilitet	Normalt stabil.

## 11. Opplysninger om helsefare

### Toksikologisk informasjon

Andre toksikologiske data	Toksisk dose, LD 50 1215 mg/kg (oral-rotte) Toksisitetsdata gjelder dietyleter
---------------------------	---

### Øvrige helsefareopplysninger

Generelt	På grunn av at mengden i en aerosolboks er begrenset, og at produktet er vanskelig å svelge, anses skadelig eksponering lite sannsynlig ved forskriftsmessig håndtering og bruk. Gjentatte kraftige eksponeringer eller jevnlig eksponering over lang tid for løsemidler, kan påvirke sentralnervesystemet og gi skader av varig karakter (løsemiddelskade).
Innånding	Sprøytetåke kan irritere luftveier/lunger. Løsemiddeldampene er skadelige og gir hodepine, kvalme og beruselse.
Hudkontakt	Gjentatt eller langvarig kontakt kan medføre avfetting og irritasjon av huden og i enkelte tilfeller betennelsesreaksjoner (dermatitis).
Øyekontakt	Sprut i øynene vil kunne forårsake irritasjon.
Svelging	Spray i munnen kan forårsake irritasjon av slimhinner.

## 12. Miljøopplysninger

### Øvrige miljøopplysninger

Mobilitet	Lite løselig i vann.
Andre skadevirkninger / annen informasjon	Akutt fisketoksitet: Produktet er skadelig for vannlevende organismer og kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

## 13. Fjerning av kjemikalieavfall

Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja,
Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Ikke punkter sprayboks. Påse at beholderne er tomme før deponering (eksplosjonsfare). Avfall skal disponeres på en forsvarlig måte og leveres til godkjent behandlings- eller mottaksstasjon. For nærmere informasjon om forsvarlig håndtering, kontakt NORSAS tlf. 22 51 07 00.
Annen informasjon	Avfallsklasse: EAK-kode 16 05 04 Gass i trykkbeholdere (herunder haloner) som inneholder farlige stoffer. Avfallsstoffnummer (NORSAS): 7055 Spraybokser.  Forurenset emballasje: Følg anvisning for destruering av brukt emballasje.

## 14. Opplysninger om transport

Proper Shipping Name	Aerosols, flammable
Varenavn (nasjonalt)	Aerosolbeholdere, brannfarlig
UN-nr.	1950
Farlig gods ADR/RID	Ja, Klasse:2 Fare nr.:23
Farlig gods IMDG	Ja, Klasse:2.1 Marin forurensning:Ja
Farlig gods ICAO/IATA	Ja, Klasse:2.1
Andre relevante opplysninger	VEITRANSPORT: ADR-klasse Klasse 2: Gasser. Klassifiseringskode 5F ADR-farenr. 23 Brannfarlig gass.  SJØTRANSPORT: EmS-nr. 2-13

## 15. Opplysninger om lover og forskrifter

### Faresymbol



Sammensetning på merkeetiketten	Dietyleter: 10 - 30 vekt%, Pentan: 10 - 30 vekt%, Aceton: 5 - 10 vekt%, Drivgass:: , Propan: 30 - 60 vekt%
R-setninger	R12 Ekstremt brannfarlig. R19 Kan danne eksplosive peroksider. R52/53 Skadelig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet. R66 Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud. R67 Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.
S-setninger	S2 Oppbevares utilgjengelig for barn. S16 Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt. S23 Unngå innånding av aerosoltåke. S33 Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet. S61 Unngå utslipp til miljøet. Se produktdatablad for ytterligere informasjon. Trykkbeholder. Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50°C. Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom. Må ikke anvendes i nærheten av åpen ild eller glødende materiale.

Referanser (Lover/Forskrifter)	<p>Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (Statens forurensningstilsyn, Direktoratet for arbeidstilsynet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Oljedirektoratet, 2005).</p> <p>Norsk stoffliste (Statens forurensningstilsyn, Direktoratet for arbeidstilsynet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Oljedirektoratet, 2005).</p> <p>Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære (Arbeidstilsynet, bestillingsnr. 361) 2003.</p> <p>Transport av farlig gods: ADR, RID, IATA, IMDG.</p> <p>Hanskeguiden. Arbeidsmiljøforlaget 2001.</p> <p>Forskrift om aerosolbeholdere av 1. mars 1996 nr. 229. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.</p> <p>Forskrift om gjenvinning og behandling av farlig avfall.</p>
--------------------------------	--

## 16. Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Erstatter HMS-datablad av	10/09-2005
Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2)	<p>R11 Meget brannfarlig.</p> <p>R12 Ekstremt brannfarlig.</p> <p>R19 Kan danne eksplosive peroksider.</p> <p>R22 Farlig ved svelging.</p> <p>R36 Irriterer øynene.</p> <p>R51/53 Giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet</p> <p>R65 Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging.</p> <p>R66 Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud</p> <p>R67 Damp kan forårsake dødsighet og svimmelhet</p>
Utfyllende opplysninger	<p>Revisjonsnr. 9.0</p> <p>Informasjonen i HMS-databladet er basert på opplysninger gitt av produsent/importør.</p>
Leverandørens anmerkninger	<p>Forbehold om ansvar: Informasjonen utviklet av Panvulk AS gjelder kun det spesifikt angitte materiale, og vil ikke være gyldig for slikt materiale benyttet i kombinasjon med annet materiale eller i andre bearbejdede former. Panvulk AS har forpliktet seg til å foreta en kvalitetskontroll, og garanterer at informasjonen i dette databladet er i henhold til Panvulk AS beste kunnskap og korrekt og pålitelig fra og med den angitte dato. Det er brukerens eget ansvar å sikre at informasjonen er hensiktsmessig og fullstendig i forhold til brukerens egen særskilte bruk</p> <p>HMS-databladet er revidert av LR Kjemikalierådgivning</p>